

از سری کتاب‌های گروه مؤلفین اندیشمند

علوم پایه چهارم

تیز هوشان اندیشمند

قابل استفاده داوطلبان پایه چهارم و (و) به مراکز
استعدادهای درخشان و دیگرمدارس نمونه کشی

شامل : درسنامه‌ی فصول + ۴۳۰ سؤال چهارگزینه‌ای

مؤلف: مصطفی خلیلزاده

ناشر: تندیس نظرهای اندیشمند

با نظارت علمی آموزشگاه اندیشمند

ناشر : تندیس نقره‌ای اندیشمند

نام کتاب : علوم پایه چهارم تیزهوشان اندیشمند

مؤلف : مصطفی خلیل زاده

تایپ و صفحه‌آرایی : اندیشمند

نوبت چاپ :

تیراژ :

سال چاپ ۹۶ :

مدیر فنی :

ناظر چاپ :

طرح جلد :

محمدعلی کیانی / مجتبی پیری

محمدعلی کیانی / مجتبی پیری

قیمت: ریال

مرکز پخش: تهران خیابان دکتر فاطمی، ضلع شرقی سازمان آب، بیش خیابان شهید دائمی،

شماره ۱۷۸، طبقه اول آموزشگاه علمی اندیشمند

تلفن: ۸۸۹۷۶۰۷۷

کدپستی: ۱۴۱۵۶۶۴۹۹۱

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است.

نظرارت علمی آموزشگاه اندیشمند

«دنیای در حال تغییر»

اکنون در دنیایی زندگی می‌کنیم که هر لحظه در حال تغییر جدی است. این تغییرات به پیشرفت علم و فناوری وابسته است. سواد علمی (درک علم و فن‌آوری) نیاز به پرورش دارد این امر هدف اساسی برنامه‌های آموزش علوم محسوب می‌شود.

فراگیری علوم به کودکان کمک می‌کند تا روش‌های شناخت دنیای اطراف خود را بهبود بخشنده برای این منظور آن‌ها باید مفاهیمی را کسب کنند که به آن‌ها کمک کند تا تجارت خود را با یک‌دیگر مرتبط سازند. آن‌ها باید روش‌های کسب اطلاعات، سازماندهی، کاربرد و آزمایش کردن را بیاموزند. این فعالیت‌ها توانایی آن‌ها را در درک دنیای اطراف تقویت می‌کند و آنان را برای تصمیم‌گیری هوشمندانه و دید نقادانه به مسایل زندگی و کودکی پرسشگر آماده می‌سازد.

لذا هدف نهایی آموزش علوم این است که مهارت‌های تحقیق در فضای آموزش کاوشگرانه به همه کودکان و نیز تحریک علائق آن‌ها و از همه مهم‌تر پرورش شهروندان با سواد علمی و فن‌آورانه را محقق سازد.

اهداف آموزش علوم را در سه حیطه کسب دانستنی‌های ضروری، کسب مهارت‌های ضروری و کسب نگرش‌های ضروری می‌توان خلاصه نمود.

برای دست‌یابی به هدف فوق باید کودکان روش‌های علمی جهت دست‌یابی به دانستنی‌ها و مهارت‌ها و نگرش‌ها را بیاموزند و در برخورد با مسائل گوناگون به کار گیرند.

کتاب حاضر با ارائه درسنامه‌ی کامل هر فصل علوم پایه چهارم و تست‌های متنوع و طبقه‌بندی شده‌ی موضوعی سعی دارد تا در کسب مهارت‌ها، دانستنی‌ها و نگرش‌ها در تمامی سطوح یادگیری به کودکان کمک نماید.

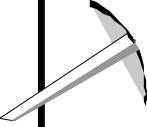
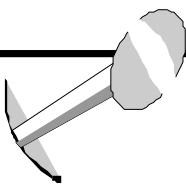
لذا از خوانندگان این کتاب (دانشآموزان، والدین، معلمان) تقاضامندم با توجه به تمام سعی که داشتم تا این کتاب مفاهیم علمی را درست بیان کند در صورت هرگونه مشکل یا اشتباه خواهشمندم مرا مطلع و یاری نماید.

با تشکر

مصطفی خلیلزاده

صفحه	عنوان مطلب
	فهرست مطالب
۷	درس ۱: زنگ علوم
۱۰	سوالات چهارگزینه‌ای
۱۳	درس ۲: مخلوطها در زندگی
۱۸	سوالات چهارگزینه‌ای
۲۳	درس ۳: انرژی، نیاز هر روز ما
۲۸	سوالات چهارگزینه‌ای
۳۱	درس ۴: انرژی الکتریکی
۳۷	سوالات چهارگزینه‌ای
۴۱	درس ۵: گرما و ماده
۴۴	سوالات چهارگزینه‌ای
۴۷	درس ۶: سنگ‌ها
۵۲	سوالات چهارگزینه‌ای
۵۷	درس ۷: آهن‌ربا در زندگی
۶۳	سوالات چهارگزینه‌ای
۶۷	درس ۸: آسمان در شب
۷۶	سوالات چهارگزینه‌ای
۸۱	درس ۹: بدن ما (۱)
۸۸	سوالات چهارگزینه‌ای
۹۱	درس ۱۰: بدن ما (۲)
۱۰۰	سوالات چهارگزینه‌ای
۱۰۵	درس ۱۱: بی‌مهره‌ها
۱۱۳	سوالات چهارگزینه‌ای

.....	درس ۱۲: گوناگونی گیاهان
۱۱۷	سوالات چهارگزینه‌ای
.....	درس ۱۳: زیستگاه
۱۲۱	سوالات چهارگزینه‌ای
.....	پاسخنامه کلیدی
۱۲۴	پاسخنامه تشریحی
.....	۱۳۱ .....
.....	۱۳۷ .....

درس ۱ : زنگ علوم

شگفتی‌های دنیای اطراف ماست که باعث می‌شود تا انسان موجودی کنجدکاو باشد، او موجودی پرسشگر و جستجوگر است که برای یافتن سؤال‌های خود تلاش می‌کند. یک دانشمند برای یافتن پاسخ سؤالات خود مراحلی را طی می‌کند که به آن روش علمی می‌گویند.

روش علمی دارای مراحلی است که در زیر مراحل اولیه آن مورد بررسی قرار گرفته است.

۱- مشاهده: مشاهده به معنای دیدن نیست بلکه دقیقت در جزئیات به کمک حواس پنج‌گانه است. این حواس عبارتند از: دیدن، شنیدن، لمس کردن، بوئیدن و چشیدن.

- جملات زیر نمونه‌هایی از مرحله مشاهده را بیان می‌کند:

- ✓ این میوه شیرین است.
- ✓ چه قد بلندی!
- ✓ بوی این غذا لذتبخش است.
- ✓ این جسم نرم‌تر از پارچه است.
- ✓ صدای ضعیفی به گوش می‌رسد.

۲- طرح پرسش: بعد از به دست آوردن اطلاعات پرسش‌هایی در ذهن ایجاد می‌شود که باید به آن پاسخ داد.

نکته: همه مشاهدات ما به پرسش ختم نمی‌شود.

- جملات زیر نمونه‌هایی از پرسش‌هایی است که ممکن است در طول روز با مشاهده برای ما ایجاد شود:

- ✓ چرا برگ‌های این درخت سبزتر از این گیاه است؟
- ✓ آیا این ابر تیره باران‌زا است؟
- ✓ آیا با زیاد شدن دمای محیط اطراف ما، تبخیر آب‌ها سریع‌تر خواهد شد؟

۳- فرضیه‌سازی: پاسخ‌های احتمالی حل مسئله است که در ذهن ما ایجاد می‌شود.

- جملات زیر نمونه‌هایی از فرضیه‌هایی است که ما در برخورد با مسئله ارائه می‌کنیم:
سؤال: چه کنیم تا نان کپک نزند؟

فرضیه‌های ما:

- ✓ در یخچال نگهداری کنیم.
- ✓ در ظروف دربسته نگهداری کنیم.
- ✓ نگذاریم نور خورشید به آن برسد.
- ✓ در جای خشک نگهداری کنیم.
- ✓ در جای مرطوب نگهداری کنیم.

نکته: فرضیه باید قابل آزمایش باشد.

- به نظر شما آیا این فرضیه‌ها قابل آزمایش هستند؟

- ✓ قدم زدن از زمین تا کره‌ی ماه برای پیدا کردن فاصله بین آن‌ها.
- ✓ افتادن از پرتگاه و ارتفاعات برای آزمایش استحکام استخوان‌های بدن.

نکته: فرضیه می‌تواند درست یا غلط باشد.

برای یافتن درستی و نادرستی فرضیه باید آن را آزمایش کرد.

- نمونه‌هایی از فرضیه:

- ✓ هرچه پنجره‌ها بازتر باشد، هوای اتاق خنک‌تر خواهد شد.
- ✓ هرچه مایع در آفتاب باشد، تبخیر آن سریع‌تر خواهد بود.
- ✓ هرچه شدت نور بیش‌تر باشد، گیاه سرحال‌تر خواهد شد.

۴- پیش‌بینی: می‌توان جواب مسئله را از قبل پیش‌بینی کرد. پیش‌بینی نباید بر اساس حدس و گمان باشد بلکه علمی بیان شود.

- نمونه‌هایی از جملات پیش‌بینی:

- ✓ اگر به گلدان آب بیش‌تری دهیم، رشد آن سریع‌تر می‌شود.
- ✓ ممکن است از این ابر باران بیارد.

انجام آزمایش فرضیه: فرضیه‌ای قابل قبول است که قابل آزمایش باشد. آزمایش درستی و نادرستی فرضیه را ثابت کند. برای آزمایش

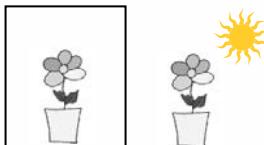
فرضیه بهتر است که گروهی مشابه گروه آزمایش آمده سازیم تا با گروه آزمایش شونده مقایسه شود.

نکته: در انجام این عمل باید تمام عامل‌ها ثابت در نظر گرفته شود و فقط یکی از عوامل را تغییر دهیم.

مثال: تأثیر نور بر گیاه را می‌خواهیم بررسی کنیم.

دو گلدان برداشته، یکی را در تاریکی و دیگری را در روشنایی قرار می‌دهیم. (عامل تغییر کننده) و بقیه عامل‌ها را برای هر دو گلدان ثابت نگه می‌داریم. (نوع گیاه، مقدار آب، نوع خاک، دمای هوا، رطوبت و میزان خاک گلدان‌ها و ...)

در انجام آزمایشات به نکات زیر توجه کنید:

- ۱- آزمایش را با ابزارآلات مناسب انجام دهید.
- ۲- در اندازه‌گیری و محاسبات دقت کنید.
- ۳- آزمایش را چند بار تکرار کنید تا خطای کمتری داشته باشد.
- ۴- در تمامی مراحل کار یادداشت‌برداری نمایید.
- ۵- برای اندازه‌گیری از واحدهای مناسب کمک بگیریم. (درجه، سانتی‌متر و ...)
- ۶- در مرحله آزمایش تمام مهارت‌های قبلی به کار می‌رود. (مشاهده، فرضیه، پیش‌بینی و ...)

- ۱ کدام جمله‌ی زیر مشاهده نیست؟

- ۱) قد این گیاه ۲۰ سانتی متر است.
۳) مزه‌ی این میوه ترش است.

- مراحل روش علمی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) مشاهده، طرح مسئله، فرضیه، آزمایش
 ۲) طرح مسئله، مشاهده، فرضیه، آزمایش
 ۳) مشاهده، فرضیه، طرح مسئله، آزمایش
 ۴) مشاهده، آزمایش، فرضیه، طرح مسئله

۳ - آزمایش

- ۱) برای جمع‌آوری اطلاعات است.
 ۲) قبل از فرضیه کاربرد دارد.
 ۳) درستی و نادرستی فرضیه را ثابت می‌کند.
 ۴) درستی فرضیه را ثابت می‌کند.

۴- وقتی برای پرسش‌های خود، راه حل‌های احتمالی می‌دهیم. در اصل ..... کرده‌ایم.

- (۱) مشاهده (۲) فرضیه سازی (۳) آزمایش (۴) پیش‌بینی

۵- می خواهیم تأثیر کودها را بر روی رشد گیاه آزمایش کنیم، کدام عامل را باید تغییر بدهیم؟

- ۱) مقدار آب   ۲) نوع کود   ۳) میزان نور   ۴) نوع خاک

۶- در اندازه‌گیری‌ها باید از ..... استفاده کنیم.

- ١) واحد مناسب ٢) رسم جدول ٣) نمودار ٤) حواس

۷ - فرضیه باید

- ۱) قابل مقایسه کردن باشد.
۲) قابل آزمایش باشد.
۳) درست باشد.
۴) قابل اثبات باشد.

-۸- معمولاً تحقیقات علمی یا آغاز می‌شود.

- ## ۱) مشاهده، ۲) آزمایش، ۳) فرضیه سازی و ۴) طرح پرسش

۹- بهترین روش برای اطمینان از درستی نتیجه‌ی یک آزمایش کدام مورد است؟

- ۱) مشاهده دقیق
۲) دقت در انجام آزمایش
۳) تکرار آزمایش
۴) استفاده از ابزار مناسب

۱۰- علی می خواهد بداند که تغییرات دما چه تأثیری بر روی میزان تبخیر مایع دارد. به نظر شما او برای آزمایش باید کدام عماما، ۱ ثابت نگه دارد؟

الف) اندازه ظروف	ب) مقدار مایع	پ) میزان دما	ت) نوع مایع
(۱) ب . ب . ت	(۲) ب . ب . الف	(۳) الف . ب . ت	(۴) الف . ب . ت

- ۱۱- کدام عبارت زیر درست است؟

۱) مشاهده قیل از طراحی سؤال است.

۲) فرضیه بعد از آزمایش بیان می‌شود.

۳) طراحی سوال‌ها قبل از فرضیه‌سازی اتفاق نمی‌افتد.

۴) آزمایش قبل از فرضیه‌سازی صورت می‌گیرد.

- ۱۲- کدام جمله فرضیه‌سازی به حساب می‌آید؟

۱) این خیار بُوی خوبی دارد.

۲) چه قد بلندی!

۳) چای شیرین لذت بخش است.

(۴) هر چه میوه روی درخت بیشتر بماند، رسیده‌تر خواهد شد.

- ۱۳- در انجام این مهارت، تمام مهارت‌های قبلی را به کار می‌بریم.

۱) طراحی سؤال ۲) آزمایش ۳) مشاهده

۱۰۷

- ۱۴- در کدام مرحله یادداشت برداری اهمیت بیشتری دارد؟

۱) مشاهده ۲) فرضیه‌سازی

۱۹) موارد ۳ و ۱ درست است.

آزمایش (۳)

- آزمایش (۳)

- ## ۱۵- هدف از مشاهده چیست؟

۱) یافتن اطلاعات

۳) یافتن مهارت

درس ۲:

مخلوطها در زندگی

اهمیت وجود مخلوطها برای ما آن قدر زیاد است که ممکن است باور نکنید که بدون وجود مخلوطها زنده نخواهیم ماند! بله ، غذاهایی که می خوریم تا از آنها انرژی به دست آوریم. هوایی که در اطراف ماست و آن را تنفس می کنیم، آبی که می نوشیم. داروهایی که مصرف می کنیم، وسایل و ابزارآلاتی که در صنعت به کار می بریم، همه و همه نوعی مخلوطاند که در زندگی ما بسیار مؤثرند.

ماضی چیست؟

به آن چه در اطراف ماست و دارای جرم و حجم است ماضی گفته می شود.

✓ جرم: مقدار ماضی تشکیل دهنده ای اجسام است.

✓ حجم: مقدار فضایی که اجسام اشغال می کنند را حجم می گویند.

حالات مواد:

مواد در طبیعت به سه حالت (جامد، مایع و گاز) دیده می شوند.

نکته: بیشترین حالت مواد در طبیعت جامد است.

خواص ماده:

هر ماده ای دارای خواص زیر است.

✓ رنگ، بو، مزه، شکل ظاهری، اندازه و جنس

نکته: حجم و جرم جزو خواص ماده به حساب نمی آیند. چون برای شناسایی ماده تنها دانستن حجم و جرم آن کمکی به ما نمی کند.

مخلوط

هرگاه دو یا چند ماده را در هم آمیخته به طوری که هریک از مواد خواص خود را حفظ کنند، می گوییم یک مخلوط ساخته ایم.

نکته: بیشتر مواد اطراف ما به صورت مخلوط هستند.

برخی از مخلوطها عبارتند از:

طلای زینتی، آب آشامیدنی، خاک، سالاد، سس مایونز، رنگ های روغنی، شیر، موزائیک، کاشی، هوا، گازهای سوختنی، گرد و غبار در هوا، نوشابه ها، سرکه، فلز برنج، سکه، آجیل، دوده در هوا، کرم های بهداشتی، خون، چسب ها، کره، انواع غذاها، فولاد، کاغذ و (خاک، شکر، نمک، نشاسته، هوا، الكل، سرکه و نفت) در آب و ...

مخلوطها در دنیای اطراف چگونه طبقه بندی می شوند؟

← مخلوطهای غیر یکنواخت

مخلوطها

← مخلوطهای یکنواخت (محلول)

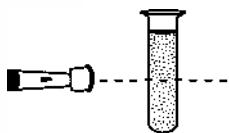
۱- مخلوطهای غیر یکنواخت

به مخلوطی می گویند که اجزای تشکیل دهنده ای آن به طور یکنواخت در همه جا پخش نشده اند این مخلوط دارای دو ویژگی است.

الف) اجزای تشکیل دهنده ای مخلوط قابل تشخیص اند.

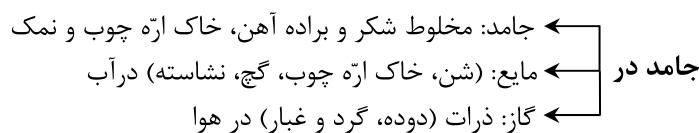
ب) اجزای تشکیل دهنده به طور یکنواخت در یکدیگر پخش نشده اند.

بیشترین نوع این مخلوطها، مخلوط معلق است که ماده بدون آن که در مادهای دیگر حل شود به صورت معلق در آن می‌ماند که در این مواقع:

- یکی رونشین می‌شود: مایع در مایع: روغن به علت سبکی به روی آب رونشین می‌شود.
- یکی تنه نشین می‌شود: جامد در مایع: شن در آب تنه نشین می‌شود.
- در مخلوطهای جامد در مایع مسیر عبور نور در آن‌ها مشخص است.

- انواع مخلوطهای غیریکنواخت:

مایع در مایع: (روغن مایع، نفت و بنزین) در آب، الكل در روغن، چربی در شیر

۲- مخلوط یکنواخت (محلول)

به مخلوطی می‌گویند که اجزای تشکیل‌دهندهٔ مخلوط به طور یکنواخت در همه‌جا پخش شده‌اند.

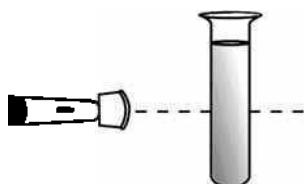
الف- اجزای مخلوط قابل تشخیص نیستند.

ب- پخش یکنواخت اجزای مخلوط در یکدیگر

هر محلولی از دو بخش تشکیل شده است:

- حل شونده: بخشی از محلول که در حلal به طور یکنواخت پخش می‌شود.

- حلal: بخشی از محلول که حل شونده را در خود حل می‌کند.

* محلول‌های یکنواخت:

- از صافی عبور می‌کنند.

- برخی زلال و شفاف‌اند.

- مسیر عبور نور در آن‌ها مشخص نیست.

- انواع مخلوطهای یکنواخت

طلای زینتی (طلای + مس + نقره)
برنج (مس + روی)
فوولاد (آهن + کربن)
سکه (نیکل + نقره + مس)
بنزن (مس + قلع)

جامد: این محلول‌ها به آلیاز معروفند.

(مخلوط فلز با فلز، فلز با نافلز)

جامد در مایع: (شکر، نمک) در آب، قیر در نفت

گاز: پخش ذرات ریز نفتالین در هوا

← گاز: (بخار آب ، عطر) در هوا
مابع در

← مایع: الکل‌های صنعتی و طبی (الکل در آب)، سرکه، رنگ روغنی و تیزتر

← مایع: نوشابه، اکسیژن در آب، گازهای سوختنی در نفت

گاز در

← گاز: هوا، گازهای سوختنی خانگی، گازهای کپسول غواصی

تعیین حلال و حل شونده

الف) در محلول‌های جامد در مایع، همیشه جامد حل شونده و حلال مایع است. محلول نمک و آب (نمک حل شونده، آب حلال)

ب) در محلول‌های مایع در مایع، هر مایعی که مقدار بیشتری دارد به عنوان حلال به شمار می‌آید.

الکل ۹۰ درصد : ۹۰ درصد الکل + ۱۰ درصد آب (الکل حلال و آب حل شونده)

ج) در محلول گاز در گاز: هرگازی که مقدار بیشتری دارد به عنوان حلال به شمار می‌آید.

اکسیژن در هوا (اکسیژن حل شونده و هوا حلال)

نکته: اگر در محلولی ۵ درصد حلال و ۵۰ درصد حل شونده باشد، ماده‌ای که کاربرد بیشتری دارد و معروف‌تر است به عنوان حلال انتخاب می‌شود.

معروف‌ترین حلال‌ها

پر استفاده‌ترین حلال آب و معروف‌ترین آن‌ها الکل، تیزتر (پاک‌کننده‌های رنگ‌های روغنی) آستن (پاک‌کننده‌ی لак) و بنزین (پاک‌کننده‌ی چربی‌ها و رنگ‌های روغنی) است.

- چگونه حل شونده در حلال را سریع‌تر حل کنیم؟ (مثال: حل قند در آب)

- ۱- محلول را هم بزنیم.
- ۲- محلول را گرم کنیم.
- ۳- جسم حل شونده را به خوبی خرد کنیم.

روش‌های جداسازی اجزای مخلوط

۱- سرربز کردن:

- برای جداسازی مخلوط‌های غیریکنواخت (مایع در مایع: روغن در آب)
- برای جداسازی مخلوط‌های غیریکنواخت (جامد در مایع: شن در آب)

۲- صاف کردن:

- برای جداسازی مخلوط‌های غیریکنواخت جامد در مایع کاربرد دارد.
- غربال یا الک کردن (استفاده از توری و آبکش)
- استفاده از کاغذ صافی

۳- تبلوُر:

برای جداسازی محلول جامد در مایع کاربرد دارد. که ذرات جامد به صورت بلور جدا می‌شود.

الف - تبخیر و استفاده از دما: جداسازی نمک از آب دریا

ب- سرد کردن محلول سیر شده تا جسم جامد به صورت بلورهای ریز درآید.

تهییه نبات از محلول آب و شکر

نکته: اگر حل‌شونده‌ای را به مقدار زیاد در حل کنیم، به طوری که دیگر حل آن را نپذیرد و باقی‌مانده‌ی حل‌شونده تهنشین شود به آن ماده‌ی سیر شده می‌گوییم.

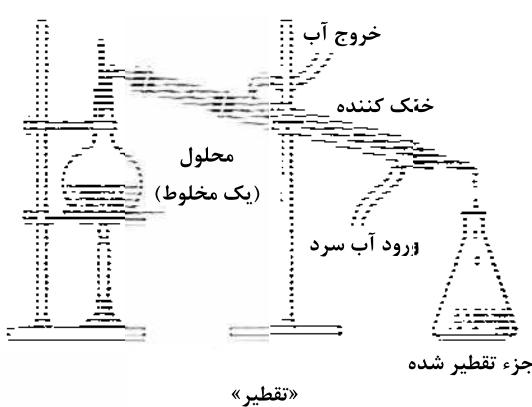
- گاهی برای شما اتفاق افتاده است که دیگر چای شما شکر را نمی‌پذیرد و تهنشین می‌شود.

۴- نقطیر:

برای جداسازی محلول‌های (جامد در مایع: نمک در آب) و (مایع در مایع: الكل در آب) کاربرد دارد.

در این عمل محلول را حرارت داده و یکی از اجزای محلول سریعتر از دیگری به جوش آمده و تبخیر می‌شود. بخار آن توسط آب سرد لوله دوباره مایع می‌شود.

(اندازه‌گیری درجه حرارت در این عمل نقش مهمی دارد.)

با توجه به این که مخلوط‌ها در زندگی، نقش مهمی دارند و بیش‌تر مواد اطراف ما به صورت مخلوط هستند. برخی از آنها برای ما و طبیعت مضرنند که باید در استفاده از آنها توجه لازم را کرد.

- مواد شوینده، برای محیط زیست و آبها بسیار مضرنند. این مواد زندگی جانداران آبزی را به خطر می‌اندازد.
- رنگ‌ها نیز موجب آلودگی محیط زیست می‌شوند.

- در یک مخلوط، همهٔ اجزا ..... .

- (۱) به مادهٔ دیگری تبدیل می‌شوند.
- (۲) خاصیت خود را حفظ می‌کنند.
- (۳) حالت خود را از دست می‌دهند.

- کدام مادهٔ مخلوط نیست؟

- (۱) سکهٔ فلزی دورنگ
- (۲) هوا
- (۳) شربت آبلیمو
- (۴) آب مقطر

- بهترین راه برای شناسایی مخلوط مایع از محلول مایع کدام است؟

- (۱) از صافی عبور دهیم.
- (۲) بجوشانیم.
- (۳) بی حرکت در جایی قرار دهیم.
- (۴) هم بزنیم.

- کدام مورد از خواص مادهٔ به حساب نمی‌آید؟

- (۱) جرم
- (۲) رنگ
- (۳) بو
- (۴) مزه

- مقداری آب رودخانه را داخل لیوان می‌ریزیم و آن را مدتی بی‌حرکت در یک جا قرار می‌دهیم. مقداری مادهٔ در ته لیوان تنه‌نشین می‌شود. آب روی مادهٔ تنه‌نشین شده را در ظرف دیگری می‌ریزیم این آب ... .

- (۱) فقط محلول جامد در مایع است.
- (۲) فقط محلول گاز در مایع است.
- (۳) دو نوع محلول جامد در مایع و گاز در مایع است.
- (۴) خالص است و حل‌شونده‌ای در آن وجود ندارد.

- در ظرفی به مقدار مساوی ابتدا آب و سپس روغن و در مرحلهٔ آخر الكل به آرامی در آن می‌ریزیم. طرز قرار گرفتن مایعات به کدام گزینه شبیه است؟

- هوای شهر مخلوطی از حالات مواد، ..... است.

- (۱) جامد و مایع
- (۲) جامد، مایع و گاز
- (۳) مایع و گاز
- (۴) جامد و روغن

- در روی بطری‌های دارای شیرکاکائو نوشته شده که قبل از مصرف خوب تکان دهید. این جمله نشان‌گر آن است که مواد داخل بطری ..... است.

- (۱) مخلوط جامد در مایع
- (۲) محلول مایع در مایع
- (۳) محلول گاز در مایع
- (۴) محلول جامد در مایع

- در کدامیک، اجزای سازندهٔ مخلوط در همهٔ جای آن به طور یکنواخت پخش نمی‌شود؟

- (۱) نمک در آب
- (۲) اکسیژن در هوا
- (۳) قند در آب گرم
- (۴) دوده در هوا

۱۰- روغن اتومبیل در کدام یک حل نمی‌شود؟

- (۱) نفت   (۲) بنزین   (۳) الکل   (۴) مواد شوینده

۱۱- نوشابه‌ی گازدار به کدام یک از گزینه‌های زیر بیشتر شبیه است؟

- (۱) شربت خاک‌شیر   (۲) آب آشامیدنی شهری   (۳) روغن در آب سرد   (۴) نشاسته در آب سرد

۱۲- کدام مورد مخلوطی است که محلول نیست؟

- (۱) چربی در شیر   (۲) هوا در آب   (۳) شکر در بستنی   (۴) گاز کربنیک در هوا

۱۳- در کدام مخلوط، یکی از اجزای مخلوط رونشین می‌شود؟

- (۱) الکل و روغن   (۲) خاک ارته چوب و آب   (۳) بنزین و آب   (۴) همه‌ی موارد درست است.

۱۴- کدام محلول به حساب نمی‌آید؟

- (۱) هوا پاک   (۲) فولاد   (۳) شربت خاک‌شیر   (۴) سرکه در آب

۱۵- در پخش یکنواخت دو ماده در یکدیگر، حتماً ..... .

- (۱) محلول داریم.   (۲) محلول مایع در مایع داریم.   (۳) محلول جامد در مایع داریم.   (۴) محلول دو گاز خواهیم داشت.

۱۶- وقتی نمک در آب حل می‌شود ..... .

- (۱) نه چیزی از آن کم می‌شود و نه جنس آن تغییر می‌کند.   (۲) چیزی از آن کم می‌شود و جنس آن نیز تغییر می‌کند.   (۳) چیزی از آن کم می‌شود و جنس آن تغییر نمی‌کند.   (۴) چیزی از آن کم نمی‌شود و جنس آن تغییر می‌کند.

۱۷- کدام عبارت درست است؟

- (۱) همه‌ی محلول‌ها خوراکی هستند.   (۲) همه‌ی محلول‌ها مخلوط هستند.   (۳) همه‌ی مخلوط‌ها محلول هستند.

۱۸- اگر مقدار کمی نمک را در لیوان آب حل کنیم و آن را مزه کنیم؛ آنگاه ..... .

(۱) بالای لیوان شورتر از بخش پایینی است.

(۲) بخش پایینی لیوان شور نیست.

(۳) بخش وسطی لیوان شورتر از بقیه‌ی بخش‌ها است.

(۴) شوری در تمامی بخش‌های لیوان یکسان احساس می‌شود.

۱۹- هوا در آب ..... .

- (۱) محلول است.   (۲) مخلوطی یکنواخت است.   (۳) مخلوط غیریکنواخت است.   (۴) موارد (۱) و (۲) درست است.

- ۲۰- قیر در نفت نوعی ..... است.

۱) مخلوط غیریکنواخت جامد در مایع

۳) محلول مایع در مایع

- ۲۱- کدام مخلوط یکنواخت است؟

۱) نشاسته درآب سرد

۳) لاک در آستن

- ۲۲- کدام محلول به حساب می‌آید؟

۱) شیر

۲) سالاد با سس مایونز

۳) هوا پاک

۴) آب هویج

- ۲۳- با توجه به شکل؛ اگر ظرف را جلوی نور خورشید قرار دهیم پس از مدتی، در بالای ظرف چه ماده‌ای خواهیم داشت؟

۲) مخلوط یکنواخت

۱) آب

۴) مخلوط غیر یکنواخت

۳) الكل

- ۲۴- با اضافه کردن نقره یا مس به طلا یک مخلوط ..... خواهیم داشت که با این عمل ..... طلا بیشتر می‌شود.

۲) یکنواخت - مقاومت

۱) یکنواخت - شفافیت

۴) غیر یکنواخت - مقاومت

۳) غیر یکنواخت - شفافیت

- ۲۵- مواد تشکیل‌دهندهٔ کدام مخلوط قابل تشخیص نیست؟

۱) جوهر در آب

۲) آب در الكل صنعتی

۳) نمک در آب

۴) گازهای تشکیل‌دهندهٔ هوا

- ۲۶- از کدام یک از حلال‌های زیر بیشترین استفاده را می‌بریم؟

۱) آب

۲) الكل

۳) بنزین

۴) آستان

- ۲۷- آب حلال کدام گزینه نیست؟

۱) اکسیژن

۲) الكل

۳) نمک

۴) نفت

- ۲۸- وقتی ۵ لیتر آب را در ۵ لیتر الكل حل می‌کنیم. کدام یک حلال است؟

۱) آب چون معروف‌تر است.

۲) الكل چون معروف‌تر است.

۳) الكل چون سبک‌تر است.

۴) آب چون سبک‌تر است.

- ۲۹- در کدام گزینه مقدار اجزا، تعیین کنندهٔ حلال می‌باشد؟

۱) آب و شکر

۲) گاز در نوشابه

۳) آب و الكل

۴) هوا در آب

- ۳۰- می‌دانیم که :

«در محلول‌های مایع در مایع، مایعی که مقدارش بیشتر است حلال، مایعی که مقدارش کمتر است حل شونده نام دارد.»

در الكل ۶۰ درصد و آب دریا به ترتیب حلال کدامند؟

۱) الكل - نمک

۲) الكل - آب

۳) آب - آب

۴) آب - الكل